

Az egykori város-parancsnok Budapesten

A hazánkban tartózkodó I. Ty. Zamercev vezérőrnagy, a felszabadult Budapest első városparancsnoka és felesége csütörtökön a délelőtti órákban Regös Gábornak, az MSZBT titkárnak kíséretében a Pamutnyomóipari Vállalat budai gyáregységének MSZBT-tagcsoportjához látogatott el. A magas rangú vendégeknek a gyár vezetői bemutatták a vállalat üzemait, majd az ezt követő baráti találkozón a vállalat szocialista brigádjai képviselőinek jelenlétében átnyújtották Zamercev tábornoknak a vállalat 30 éves törzsgárdatagságát igazoló aranygyűrűt. A délután folyamán Zamercev vezérőrnagy és felesége az MSZBT Gorkij fásori székházába látogatott, ahol Nagy Mária, az MSZBT főtitkára és az országos elnökség több tagja fogadta. Jelen volt Ivan Ivanovics Bagyul, a Szovjetunió magyarországi nagykövetségének első titkára.

Zamercev vezérőrnagyról itt-tartózkodása alatt a televízió riportfilmet készített, amelyet a főváros felszabadulásának 30. évfordulóján mutatnak be.

Termelőszövetkezeti változások

Az életforma

Megyénk népességének több mint egyharmada, mintegy 160 ezer ember, főként mezőgazdasági tevékenységből él — adja hírül a Központi Statisztikai Hivatal megyei igazgatóságának legfrissebb vizsgálódása. A népességnek ez a nagy csoportja nem teljesen azonos a parasztsággal, mint társadalmi osztállyal, de az élet- és munkakörülmények hasonlósága, a társadalmi munkamegosztásban betöltött szerepe alapján jól elhatárolható, jellemzően mezőgazdasági réteg. Ennek a száma és aránya csökkenő, de népgazdasági fontossága igen jelentős, s jelenlegi életformája nemcsak a felszabadulás előttől különbözik nagymértékben, de a 10—15 évvel ezelőtti parasztságtól is, ám eltér a népesség többi rétegének életvitelétől.

Az utóbbi évtizedekben végbement társadalmi-gazdasági átalakulás hazánkban legjobban a mezőgazdasági népesség, ezen belül a termelőszövetkezeti parasztság élet- és munkakörülményének változásán figyelhető meg. Ennek a népességnek mintegy háromnegyede termelőszövetkezeti családokban él. A társadalmi munkamegosztásban elfoglalt helyük, az élet- és munkakör-

ülményük, az életszínvonaluk szempontjából kedvezőtlenebb a többi társadalmi rétegnél, illetve a megyei átlagnál.

Alacsony iskolázottság

A termelőszövetkezeti családokban 41 év az átlagéletkor, 14 százalékkal magasabb a megyei átlagnál. S ezen belül a nyugdíjkorhatárnál idősebbek aránya másfélszerese a megyének. Elég erre példának említenünk, hogy a 60 éves és annál idősebbek a téeszparaszt-ság 29 százalékát jelentik.

E népességcsoport iskolázottsága, iskolázottsági szintje igen alacsony; a hétévesnél idősebb mezőgazdasági népesség 40 százalékának 5 általánosnál kevesebb az iskolai végzettsége, a középiskolai vagy magasabb képesítésűek aránya alig egyötöde csupán a többi népességcsoportéhoz viszonyítva.

A visszahúzó múlt

A szövetkezeti családokban 42 százalék az aktív ke-

resők aránya, alacsonyabb tehát a megyei átlagnál, ami 50 százalék. A téeszcsaládok 40 százaléka él tanyán, főleg az idősebb korúak, s a külterületeken élők között még alacsonyabb az aktív keresők száma, magasabb az eltartottak aránya.

Mindez kedvezőtlenül befolyásolja a szövetkezeti parasztság élet- és munkakörülményét, bár az említettek jó része a magyar mezőgazdaság több évtizedes elmaradottságának következménye, a tősgyökeres félföldális viszonyok, a nagybirtok-Magyarország hagyatékai. Az utóbbi években lényeges változások történtek, ezek meggyorsították a közeledést, a parasztság életformája a többi társadalmi rétegehez felzárkózik. Egyidejűleg a korábbtól eltérően, elsősorban a végzett munkától függő differenciáltság alakult ki a téeszcsaládok életkörülményeiben.

Új paraszti osztály

A legalapvetőbb változás kétségkívül a földtulajdon alakuló gazdasági-társadalmi rétegződés felszámolása után, a fokozatosan kialakuló új paraszti osztály létrehozása jelenti, vagyis a termelőszervezők és a munkához való viszony gyökeres fordulata. A szövetkezetekben létrejött szocialista csoporttulajdon megszüntette a kisparaszti magántulajdont, s a két alapvető társadalmi osztály közötti érdekeltlenség gazdasági alapját. Napjainkban a megye parasztságának alig egytizede gazdálkodik egyénileg. A hagyományos, több generációs nagy családok fokozatosan megszűntek. Jelenleg a téeszcsaládok átlagos nagysága 2,7 fő, lényegében azonos a többi népességcsoportéval. Az is fontos jellemző, mutató, hogy a korábbi években megszokott paraszti családok felbomlóban vannak, létrejöttek a kettős jövedelmű, munkás-paraszt családok, vagyis ritka az olyan falun élő család, ahol minden tag mezőgazdaságból keresi kenyerét. A kereső családtagok több mint egyharmada nem mezőgazdasági, fizikai, illetve szellemi munkát végez. Külterületen ez az arány még kedvezőtlenebb, csupán 17 százalék — a belterületiek 36 százalékaival szemben —, dolgozik nem mezőgazdasági ágazatban. Életformájukat sokkal kevésbé befolyásolja a „kívülről” jött hatások, ezért konzerválódhattak a hagyományos élet- és munkakörülmények. A téeszcsaládokban élő nők viszonylag kisebb hányada aktív kereső.

Jelentős változást hozott a nyugdíjjogosultság kiterjesztése a téesztagokra. A többi dolgozóréteghez való közelítést jelentette ez is. A téeszcsaládok tagjainak közel egyötöde, több mint 20 ezer idős mezőgazdasági dolgozó részesül jelenleg nyugellátásban, illetve kap járadékot.

Sz. Lukács Imre

Ideológiai téma a taggyűléseken

Ebben az évben valamennyi pártalapszervezetben megvitatják a vallásos ideológia elleni harc tennivalóit. Valóban azt a kérdést, hogy milyen a párt-szervezet tagjainak ideológiai arculata, mennyire egységes a marxizmus-leninizmus ideológiája alapján, illetve hol kell erősíteni a felvilágosító, nevelő munkát — a párton belül. E témát számos alapszervezetünk már megvitatta, sok hasznos tapasztalatot szereztek, de még sok párt-szervezet munkatervében e taggyűlési téma csak ezután válik meg. Ezért nem árt e témával bővebben foglalkoznunk.

Előfordult, hogy amikor párttaggyűlésen számon kérték egy párttagtól, hogyan tudja összeegyeztetni önként vallott elvével gyermeke megkereszteltetését vagy bérmlását, így válaszolt: „Azt gondoltam, a szövetségi politikában a vallásosság már nem játszik akkora szerepet, meg nehéz volt a nagyszülőknek ellentánni.” Elenyésző ma már a hittanra járó gyerekek száma, de közöttük is akad, akinek párttagok a szülei. Megesik továbbá, hogy párttagok — noha saját családjukban már kommunista világnézetük szerint élnek és nevelik gyermeküket — szűkebb környezetükben, rokonságukban, munkahelyükön nem képviselik határozottan a materialista, kommunista világnézetet, elnézőek a vallásos ideológia jelenségeivel szemben.

Az okok sokrétűek. Egyrészt szemléletbeliek, másrészt bizonyos tévedésekből táplálkoznak. Az egyik elég gyakori tévedés, hogy összetévesztik a párt és a kormány egyházpolitikáját a vallásos világnézet elleni harccal. Az egyházpolitika ezáltal nem témánk, de a megértés kedvéért hadd hangsúlyozzuk, hogy az egyházak, mint társadalmi képződmények, évszázadok során alakultak ki. A felszabadulásig a vallásos ideológia volt az állami nevelés alapelve, a szokások és hagyományok miatt — főleg az idősebbek körében — még hívei vannak. Ezért hosszabb történelmi időben kell vele számolni. Egyházpolitikánknak az az alapja, hogy a magyar egyházak elfogadják a Magyar Népköztársaság Alkotmányát, társadalmi rendszerét, a szocializmus, a béke védelme igénisének álláspontjára helyezkedtek, és erre ösztönzik híveiket is. Másrészt a szocialista építésben együtt küzd a vallásos és ateista, nem azt kutatjuk, ki hisz istenben és ki nem, hiszen a szocialista építés egyetemesen szolgálja az egész nép érdekeit, s az ebben való részvétel minden magyar állampolgárnak nemcsak kötelessége, de egyéni érdeke is. Ezért az állam egyezményt kötött az egyházakkal, biztosítva működésük szabadságát, sőt bizonyos anyagi támogatást is ad számukra. Ilyenformán hazánkban az állam és egyházak közötti viszony rendezett, egészséges.

Mindebből logikusan következik, hogy az egyházak folytatják a maguk hitéleti tevékenységét, s mi is terjesztjük az egyedül tudományos ideológiát: a marxizmus-leninizmust. Tehát az ideológiák tekintetében nincs semmiféle „békés egymás mellett élés”. Ellenkezőleg: éles eszmei küzdelem van, s meggyőződésünk, hogy egyre több ember szakít a vallásos nézetekkel, és helyezkedik fokozatosan a materializmus elvi-ideológiai alapjaira. A vallásos világnézet befolyása az egész társadalomban szemmel láthatóan csökkent.

Az egyházpolitikát nem szabad összekeverni a vallásos világnézet elleni harccal. Meggyőződésünk, hogy az egyetlen tudományos és igaz ideológia a marxizmus-leninizmus. Akik a párton belül vannak, természetesen ezt vallják, de ez az eszme a párton kívül is egyre nagyobb tömegek tudatát hódítja meg. Akik a párton belül vannak, nem élhetnek kétarcúan, hogy egyiket mutatják a pártgyűlésen, másikat az úgynevezett magánéletben. A vallásos szokástól azonban még nem minden párttag szabadult meg. Többek között e téma napirendre tűzése azt is jelenti, hogy minden kommunista világosan ismerje az ezzel kapcsolatos követelményeket, s maga is tevékenyebb harcra legyen környezetében a vallásos világnézet elleni harcra.

Köztudott, hogy az állampolgár számára magánügy: vallásos-e, vagy nem hisz a vallásban; de ez a párt számára nem magánügy. Párttag csak az lehet, aki a párt politikáját elfogadja, azért harcol, és a párt ideológiája szerint gondolkodik, él, s családját is ennek szellemében neveli. Tehát a párt tagja is csak az maradhat, aki képes szakítani mind a vallásos ideológiával, mind az egyházi ceremóniákkal. Ez minden párttag számára kötelező! Amikor a világnézet nevelés kerül előtérbe, akkor a vallásos ideológia elleni harcra is gondolnunk kell. Arra, hogy a vallásos ideológia egyes párttagokra gyakorolt hatását is meg kell szüntetnünk. Ez azt jelenti, hogy párttag nem vehet részt vallásos rendezvényeken, s családját is materialista szellemben neveli. Egyetlen kivétel engedhető meg, amikor közeli hozzátartozó végtesztességén vesz részt valaki.

A vallásos ideológia maradványai és beszűremlése elleni harc fő eszköze azonban a párton belül sem elsősorban fegyelmi eljárás, hanem világnézet harca, azaz: felvilágosítás és meggyőzés. De egy-egy alapszervezetben — ahol a kommunisták jól ismerik egymás életét — ez sem lehet absztrakció. Ha valamelyik kommunistánál mulasztást tapasztalnak, mint más kérdésekben szokásos, ezt is a taggyűlés színe előtt, nyíltan szóvá kell tenni, hogy a kollektív segítséget adhasson az egyes emberek hibás nézetének leküzdéséhez. Tehát az ideológiai harc a párton belül sem az egyes ember ellen irányul, hanem egyes párttagok tudatában még jelenlévő téves nézetek és eszmék leküzdésére. Ez jelenti a párton belül a harcok materializmust.

A vallásos világnézettől megszabadulni lassú és sokszor keserves folyamat, családi konfliktusoknak is forrása lehet, mint ahogy az lehetett a múltban, ha valaki kommunistává lett.

A szocializmus építése viszont nap mint nap követeli a legszélesebb tömegek aktív részvételét, munkáját, lelkesedését. A szocializmus építésében nem azt keressük, ami elválasztja a hívót és az ateistát, hanem ami összeköti az embereket. Ilyen értelemben a fentebb említett magas elvi-ideológiai mércét elsősorban a párton belül lehet felállítani, ott viszont az ideológiai egyértelműség feltétlen megkövetelhető.

A téma napirendre tűzése a párttaggyűléseken ezt a célt is szolgálja.

BÁCZ JÓZSEF

Vagonkirakás — daruval

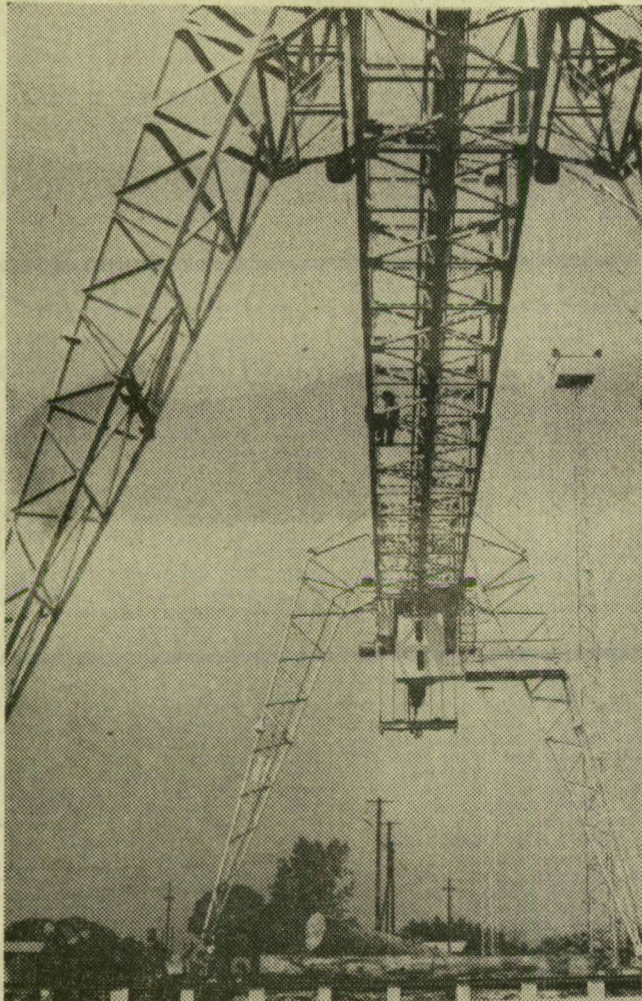
Korszerűsítik a DEFAG rönkterét

Évente mintegy 40 ezer köbméter farönk érkezik a Délalföldi Erdő és Fafeldolgozó Gazdaság telepére. Ennek fogadása nem kis gondot jelent a vezetőknek és a rönktéri dolgozóknak. A vagonokból egyenként emelik ki a hatalmas fákat autódaru és bakdaru segítségével. Hogy ez a módszer nem elégé termelékeny, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy tavalyelőtt közel 4 millió forintot kellett kifizetni vagonállások miatt.

A kirakodás meggyorsítására és a munkakörülmények javítására a közelmúltban hozzáfogtak a rönktér korszerűsítéséhez. Hat új, 30 méter magas oszlopra épített lámpával nappali fényt megközelítő térvilágítást értek el. További egy tucat lámpát a vasúti pálya mentén telepítettek, hogy a vagonok ürítését megkönnyítsék.

A legnagyobb változást a Szovjetuniótól vásárolt hatalmas portáldaru jelenti majd, amely sokszorosára növeli a kirakodás termelékenységét. Két fogással egy vagonot ürít ki úgy, hogy terhet tíz méter magasra tudja emelni és a vasúttól ötven méterre elszállítani. Egész vagonost képes folyamatosan megcsabadítani terhetől anélkül, hogy a vasúti kocsikat közben elmozdítanák helyükről — 96 méter hosszon tudja követni a pálya irányát. Ehhez azonban el kell még készíteni a daru sínparjának jelentős hányadát. A vasúti pálya is meghosszabbításra vár. Ezt a munkát mintegy három hónap múlva fejezik be, hacsak az időjárási viszonyok nem lesznek kedvezőtlenek. A pályaépítők legnagyobb „ellensége” ugyanis a magas talajvíz, amely a nagy esőzések után alaposan felszökik. Jelenleg az építésnek nincs akadály.

Eddig szovjet szakértők irányításával elkészültek már a daru felállításával és teljes összeszerelésével. Ehhez

Somogyi Károlyné felvétele

A végső szereléseket végzik a DEFAG szerelői a portáldarun

július 5-én fogtak hozzá és a tervezett időpontnál két héttel korábban, augusztus 20. előtt befejezték. Közben a szovjet mérnökök betanították a gépre kijelölt dolgozókat a daru kezelésére, a szerelőket pedig az esetleges hibák javítására.

A daru ára, üzembe helyezése az alapítványi munkákkal együtt mintegy 3 millió forint. A gép talán egyetlen példányát az, hogy a rönktér kők alá embereknek kell a helyre-

kötelet fűzni. Ezen jövőre, az első fél évben tudnak segíteni, amikor negyedmillió forintba kerülő segédeszközök kapnak hozzá. Ez megragadja a rönköket — így nem lesz szükség fizikai munkára.

Korszerűsítették a rönktéri anyagmozgatást is. Felszedték a kisvasúti sínparókat és most már targoncákkal szállítják a rönköket a portáldaru alól a raktározási helyre.